

QORTI TAL-APPELL

IMĦALLFIN

**S.T.O. PRIM IMĦALLEF MARK CHETCUTI
ONOR. IMĦALLEF JOSEPH R. MICALLEF
ONOR. IMĦALLEF TONIO MALLIA**

Seduta ta' nhar l-Erbgħa, 26 ta' Jannar, 2022.

Numru 23

Rikors numru 320/17/1 AF

Fracht Malta Limited (C 41553)

v.

Mohamed Madkour

Il-Qorti:

1. Rat ir-rikors ġuramentat tas-soċjeta` attriċi Fracht Malta Limited tal-10 ta' April, 2017, li permezz tiegħu ngħad hekk:

1. Illi s-socjetà attriċi esegwiet xogholijiet relatat ma' shipping u cargo handling favur l-intimat fuq inkarigu tiegħu stess (kif jidher mill-korrispondenza permezz ta' e-mail, hawn annessa u mmarkata bhala "Dok. A").
2. Illi l-prezz ta' dawn ix-xogholijiet jammonta għas-somma ta' disa' u erbghin elf, seba' mija tnejn u sittin Ewro u disa' u hamsin centezmu (€49,762.59), u dan kif jirrizulta mill-

istatement of account li qed jigi hawn anness u mmarkat bhala "Dok. B" u sensiela ta' fatturi hawn annessa u mmarkata bhala "Dok. C".

3. Illi ghalkekk debitament interpellat sabiex ihallas dan l-ammont, anke permezz ta' ittra ufficjali bin-numru 1133/17 l-intimat baqa' inadempjenti (kopja tal-ittra ufficjali qed tigi hawn annessa u mmarkata bhala "Dok. D".)
4. Illi ghalhekk l-intimat huwa debitur tas-socjetà attrici fl-ammont ta' disa u erbghin elf, seba' mija tnejn u sittin Ewro u disa' u hamsin centezmu (€49,762.59), rapprezentanti l-prezz ta' xogholijiet relatati ma' shipping u cargo handling illi s-socjetà attrici ikkonsenjat lill-intimat fuq inkarigu tieghu stess.
5. Illi jezistu l-elementi kollha rikjesti mill-ligi a tenur tal-artikolu 167 tal-Kap. 12 tal-Ligijiet ta' Malta, stante illi d-dejn huwa cert, likwidu u dovut, u fil-fehma tas-socjetà attrici, l-intimat m'ghandux eccezzjonijiet xi jressaq kontra t-talba attrici.
6. Illi dawn il-fatti huma maghrufa mill-esponenti personalment.

Ghaldaqstant jghid ghalhekk l-istess intimat l-ghaliex din l-Onorabbli Qorti m'ghandhiex, bid-dispensa tas-smiegh tal-kawza skond id-dispozizzjonijiet ta' l-Artikolu 167 et seq. Tal-Kodici ta' Organizzazzjoni u Procedura Civili (kap. 12 tal-Ligijiet ta' Malta);

1. Tiddeciedi dan ir-rikors skond it-talba, bid-dispensa tas-smiegh;
2. Tiddikjara u tiddeciedi illi l-intimat huwa debitur tas-socjetà attrici fl-ammont ta' disa u erbghin elf, seba' mija tnejn u sittin Ewro u disa' u hamsin centezmu (€49,762.59), rapprezentanti l-ammont dovut mill-intimat ghal xogholijiet relatati ma' shipping u cargo handling illi s-socjetà attrici ikkonsenjat lill-intimat fuq inkarigu tieghu stess;
3. Tikkundanna lill-intimat ihallas lis-socjetà attrici l-ammont ta' disa u erbghin elf, seba' mija tnejn u sittin Ewro u disa' u hamsin centezmu (€49,762.59), rapprezentanti l-ammont dovut mill-intimat ghal xogholijiet relatati ma' shipping u cargo handling illi s-socjetà attrici ikkonsenjat lill-intimat fuq inkarigu tieghu stess.

Bl-ispejjez, inkluz tal-prezenti u tal-ittra ufficjali bin-numru 1133/17, u bl-imghaxijiet legali sad-data tal-pagament effettiv kontra l-intimat u b'riserva ghal kull azzjoni spettanti lill-istanti kontra l-intimat minn issa ingunta ghas-subizzjoni."

2. Rat li għalkemm il-konvenut Mohamed Madkour ġie debitament notifikat bir-rikors promotur, flimkien mad-digriet li bih l-ewwel Qorti appuntat l-kawża għas-smiġġ, b'ordni lill-intimat sabiex jidher f'dik il-ġurnata u jwieġeb għat-talba attriċi u l-avviż għas-smiġġ tal-kawża, huwa baqa' ma deherx. Dakinhar tal-kawża, deher biss l-avukat tal-konvenut li rrileva li "*l-intimat huwa msiefer, telaq minn Malta fl-24 ta' Mejju, 2017 u jerġa' jasal lura fl-20 ta' Lulju, 2017*", filwaqt li ġiet ippreżentata nota b'dokument mid-difensur tal-konvenut.

3. Rat is-sentenza tal-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili tal-20 ta' Ġunju, 2017, li permezz tagħha l-kawża ġiet deċiża fis-sens illi:

"Għaldaqstant il-Qorti, fic-cirkostanzi, taqta' u tiddeciedi billi tilqa' l-ewwel talba kif dedotta, tilqa' t-tieni talba u tiddikjara li Mohamed Madkour huwa debitur tas-socjetà Fracht Malta Limited fl-ammont ta' disa u erbghin elf, seba' mija tnejn u sittin Ewro u disa' u hamsin centezmu (€49,762.59); tilqa' t-tielet talba u tikkundanna lil Mohamed Madkour ihallas lil Fracht Malta Limited is-somma ta' disa u erbghin elf, seba' mija tnejn u sittin Ewro u disa' u hamsin centezmu (€49,762.59), bl-ispejjez u imghaxijiet kif mitluba fir-rikors promotur.

L-ispejjez tal-kawża jithallsu minn Mohamed Madkour."

4. Dik il-Qorti tat is-sentenza tagħha wara li għamlet is-segwent i konsiderazzjonijiet:

"Il-Qorti tinnota li d-difensur tieghu pprezenta in atti kopja ta' biljett tal-ajru u nforma lill-Qorti li l-klijent tieghu jinsab imsiefer. Il-Qorti tinnota li dan il-vjagg gie prenotat fit-18 ta' Mejju 2017 meta l-intimat kien ilu notifikat bil-kawża sa mill-25 ta' April 2017."

5. Rat ir-rikors tal-appell ta' Mohamed Madkour, li permezz tiegħu talab lil din il-Qorti tħassar, tirrevoka u tikkancella l-provvediment mogħti mill-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili datat 20 ta' Ġunju, 2017, fil-kawża fl-ismijiet premessi, fejn ipposponiet il-kawża għas-sentenza u tħassar, tirrevoka u tikkancella wkoll is-sentenza mogħtija mill-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili, fl-ismijiet premessi, fl-istess ġurnata u konsegwentement tordna li l-atti jerġgħu jintbagħtu quddiem il-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili, sabiex l-appellant jingħata żmien jippreżenta risposta ġuramentata u sabiex il-kawża tinstema' skont il-liġi. Bl-ispejjeż kontra s-soċjeta` appellata.

6. Rat ir-risposta tal-appell tas-soċjeta` Fracht Malta Limited, li permezz tagħha wieġbet illi l-aggravji tal-appellant għandhom jiġu miċħudin fis-sħiħ minn din il-Qorti, bl-ispejjeż u l-imgħax kontra l-istess appellant.

7. Semgħet lid-difensuri tal-partijiet;

8. Rat l-atti kollha tal-kawża u d-dokumenti eseбити;

Ikkunsidrat;

9. Illi f'din il-kawża s-soċjeta` attriċi tikkontendi li hija pprovdiet diversi servizzi relatati ma' *shipping* u *cargo handling* fuq inkarigu tal-konvenut,

skont id-dokumenti mressqa minnha annessi mar-rikors promotur u li l-prezz tax-xogħlijiet imwettqa minnha jammontaw għas-somma ta' €49,762.59 u li l-konvenut ma kellux eċċezzjonijiet x'iressaq fil-konfront tagħha. Kwindi qegħda titlob li l-konvenut jiġi dikjarat debitur tagħha għas-somma ta' €49,762.59 u li jiġi kkundannat iħallas dik is-somma hekk indikata, flimkien mal-ispejjeż u l-imgħaxijiet.

10. Minkejja li l-konvenut Mohamed Madkour kien notifikat fil-25 ta' April, 2017, huwa għażel li la jressaq nota skont kif jipprovdi l-Artikolu 170(1) tal-Kap. 12 tal-Liġijiet ta' Malta, sabiex jikkontesta l-proċeduri mressqa fil-konfront tiegħu u lanqas deher għas-smiġħ sabiex jgħarraf lill-Qorti dwar xi eċċezzjoni valida li seta' kellu sabiex jikkontesta t-talba għall-ħlas magħmula fil-konfront tiegħu mis-soċjeta` attriċi.

11. Il-kawża nbdiel bil-proċedura sommarja skont kif jipprovdu l-Artikoli 167 u 170 tal-Kodiċi ta' Organizzazzjoni u Proċedura Ċivili (Kap 12 tal-Liġijiet ta' Malta) – hekk imsejha proċedura “bil-giljottina” – u wara li l-ewwel Qorti qieset li, għalkemm il-konvenut kien imsiefer skont kif infurmata mid-difensur tiegħu, il-vjaġġ tal-konvenut ġie prenotat fit-18 ta' Mejju, 2017, meta huwa kien ilu li ġie notifikat bil-kawża sa mill-25 ta' April, 2017, kwindi għaddiet biex tilqa' t-talbiet attriċi.

12. Il-konvenut ħassu aggravat bl-imsemmija deċiżjoni u għalhekk interpona appell kemm mid-digriet li bih l-ewwel Qorti ddeċidiet li tipposponi l-kawża għas-sentenza, kif ukoll l-istess sentenza tal-20 ta' Ġunju, 2017. L-aggravji tal-konvenut appellant jissejsu fuq żewġ binarji: (i) in-nuqqas ta' attendenza tal-appellant u r-rwol tal-Qorti fil-proċeduri għall-finijiet tal-Artikoli 167 *et seq* tal-Kap. 12 tal-Liġijiet ta' Malta u (ii) l-inapplikabilità tal-proċediment sommarju speċjali għall-każ in eżami.

13. Il-konvenut appellant fl-ewwel aggravju tiegħu jilmenta li l-ewwel Qorti bl-atteggjament tagħha marret kontra l-ispirtu ta' ġurisprudenza sħiħa msawra tul iż-żminijiet dwar l-importanza tar-rwol tal-Qorti meta jkun hemm proċeduri simili. Filwaqt li ssir referenza għal diversi siltiet minn ġurisprudenza ta' dawn il-Qrati, l-appellant isostni li l-ewwel Qorti kienet żbaljata meta fuq sempliċi fatt li l-appellant ma kienx preżenti fl-awla fl-20 ta' Ġunju, 2017, hija għaddiet sabiex tipposponi l-kawża għas-sentenza li effettivament ingħatat dakinhar stess. B'referenza għad-dokument tal-biljett tal-ajru, jingħad li dan ġie esebit mill-avukati difensuri wara insistenza tal-istess avukati, peress li l-ewwel Qorti kienet "reticenti" li tħalli lill-istess avukati li jivverbalizzaw u li jesebixxu tali dokument. Dan meta jingħad mill-appellant li f'kawża ta' giljottina, ir-rwol tal-Qorti huwa aktar importanti, kunsidrata n-natura eċċezzjonali tal-proċeduri fejn jista' jagħti l-każ li tingħata deċiżjoni u titolu eżekuttiv, mingħajr ħarsien tal-prinċipju *audi alteram partem*. Il-konvenut appellant jinsisti li l-ewwel

Qorti kellha tisma' u tindaga jekk effettivament in-nuqqas tad-dehra ghas-smigh tal-konvenut kienx dovut għal semplici kapriċċ. Minkejja li l-appellant kellu jsiefer fuq xogħol, isostni li huwa qabbad tliet avukati sabiex jiddefendu l-interess tiegħu (għalkemm fil-verbal jissemma biss wieħed). Kwindi jisħaq li dan l-aggravju huwa ġust u jimmerita li jintlaqa' minn din il-Qorti.

14. Għandu jingħad mal-ewwel li, in tema tal-prinċipju *audi alteram partem*, għalkemm dan il-prinċipju huwa wieħed fundamentali, meqjus bħala wieħed ta' ġustizzja naturali, fejn huwa ritenut li ebda persuna m'għandha tiġi ġudikata mingħajr ma tingħata l-opportunita` li twieġeb għal dak li jkun qiegħed jingħad fil-konfront tagħha, dan ma jfissirx li f'ġudizzju huwa assolutament essenzjali li l-provi tal-konvenut jinstemgħu f'kull każ, iżda jfisser li l-konvenut għandu jingħata l-opportunita` li jidher u jressaq il-każ tiegħu. Li kieku kien mod ieħor, ifisser li sentenza ma tingħata qatt hlief wara s-smigh tal-provi tal-konvenut, li jfisser li konvenut ikun jista' jibqa' passiv jew jipprokrastina ruħu u bil-konsegwenza li kawża qatt ma tingħalaq. (Ara f'dan is-sens is-sentenza ta' din il-Qorti tat-13 ta' Jannar, 1975, fil-kawża fl-ismijiet **Joseph Falzon v. Anthony Debono nomine**). Hekk ukoll, kif osservat mis-soċjeta` attriċi appellata, fir-risposta tagħha, fis-sentenza ta' din il-Qorti tas-6 ta' Frar, 2015, fil-kawża fl-ismijiet **Edwin Zarb et v. Gilbert Spiteri et:**

“L-applikazzjoni ta' dan il-prinċipju għall-fatti konkreti ta' kaz jiddependi hafna min-natura tal-kaz li jkun qed jigi mistharreg.

Kif ritenut mill-Qrati Maltin, id-dritt tas-smiegh xieraq moghti lill-partijiet f'kawza jrid jinghata fit-termini tar-regoli tal-ligijiet procedurali li qeghdin hemm sabiex appuntu jassiguraw il-principju ta' audi alteram partem izda wkoll sabiex jassiguraw id-dritt fundamentali ta' kull litigant ghal process fi zmien ragjonevoli. Jekk dawn ir-regoli ta' procedura jigu injorati minn xi parti f'kawza l-konsegwenzi li jirrizultaw imputet sibi u mhumiex konsegwenza ta' xi ksur tal-principju audi alteram partem jew tad-dritt ghas-smiegh xieraq.¹ Parti ma tistax l-ewwel ma tosservax ir-regoli ta' procedura u wara tilmenta li d-dritt taghha ghas-smiegh xieraq gie miksuri².

16. Mhuwiex nuqqas meta Qorti tghaddi ghas-sentenza f'kawza fejn il-parti turi non-kuranza u ma tidhirx biex iressaq il-provi taghha.³ Il-principju ta' audi alteram partem ma jfissirx bilfors li l-provi tal-parti inkwistjoni jridu jinstemghu, izda li l-parti tinghata l-opportunita` li tressaq il-provi.⁴ F'kull kaz, il-Qorti tara x'ikun fl-ahjar interess tal-gustizzja li jsir."

15. Applikati dawn il-principji għall-kaz in eżami, huwa minnu li l-proċeduri sommarji maħsuba fl-Artikolu 167 tal-Kap. 12 tal-Ligijiet ta' Malta huma ta' natura speċjali, tant li dawn jitbiegħdu mill-principju ġenerali li kawża għandha tinqata' wara li l-Qorti tiegħu qies tal-provi u tas-sottomissjonijiet tal-partijiet kollha fil-kawża. Fil-fatt l-Artikolu 167(1)(a) jipprovdi:

"167. (1) Fil-kawzi ta' kompetenza tal-qrati superjuri jew tal-Qorti tal-Maġistrati (Għawdex) fil-kompetenza tagħha superjuri, meta t-talba hija biss –

(a) għall-ħlas ta' dejn ċert, likwidu u li għalaq, illi ma jkunx jikkonsisti fl-esekuzzjoni ta' fatt; ...

¹ Ara s-sentenza deciza mill-Qorti tal-Appell fil-25 ta' Gunju 1997 fl-ismijiet Farrugia v. Wismayer.

² P.A. (Kost) Anthony Mintoff v. Avukat Generali et, 7 ta' Lulju 2004

³ Ara s-sentenza deciza mill-Qorti tal-Appell fit-13 ta' Jannar 1975 fl-ismijiet Falzon v. Debono u dik deciza mill-Qorti tal-Appell (Sede Inferjuri) fit-12 ta' Mejju 2003 fl-ismijiet Pantalleresco v. Starbrite Cleaners.

⁴ Ara s-sentenza deciza mill-Qorti fit-23 ta' Novembru 2001 fl-ismijiet Camilleri noe v. Players Coaches Complaints Board tal-Malta Football Association

...l-attur jista' jitlob fl-att stess tar-rikors ġuramentat li jiġi deċiż skont it-talba, bid-dispensa tas-smiegħ tal-kawża."

Kwindi l-attur f'każ ta' dejn likwidu, ċert u dovut, jista' jitlob li l-Qorti tgħaddi għas-sentenza, fuq dak imressaq quddiemha minnu bid-dispensa tas-smiegħ, basta l-attur jiddikjara li safejn jaf hu l-konvenut m'għandux eċċezzjonijiet x'jagħti kontra t-talba tiegħu. Ingħad minn din il-Qorti li f'dawn iċ-ċirkostanzi, il-Qorti tkun mgħobbija b'responsabbilita` akbar billi, mingħajr l-intervent tal-kontroparti, huwa mistenni minnha li tilqa' t-talba kif proposta. (Ara f'dan is-sens is-sentenza ta' din il-Qorti tat-2 ta' Diċembru, 2005, fil-kawża fl-ismijiet **Emmanuel Bonello v. I.T. Properties Limited**). Kwindi l-Qorti għandha taċċerta ruħha li fit-tmexxija tal-kawża timxi b'ċertu għaqal sabiex ma tgħarraqx il-jeddijiet tad-difiża tal-konvenut aktar mill-iżvantaġġ li tpoġġi fuqu l-liġi proċedurali u tintilef l-opportunita` sħiħa li dan jiddefendi ruħu (ara s-sentenza ta' din il-Qorti tat-8 ta' Mejju, 2001, fil-kawża fl-ismijiet **Valletta Aluminium and Wrought Iron Works Ltd. V. Carmen Grech**).

16. Min-naħa l-oħra l-liġi tagħti rimedju lill-konvenut dwar kif jista' jwaqqaf jew jikkontesta l-proċeduri sommarji u dan kif jinsab provdut fl-Artikolu 170(1):

"170. (1) Jekk il-konvenut jibqa' kontumaċi, jew, jekk jidher, ma jopponix bħala mhix regolari jew li ma tghoddx għall-każ, il-proċedura li biha nqeda l-attur, inkella, jekk jagħti din l-eċċezzjoni u ma tiġix milqugħa, ma jagħtix prova, bil-ġurament tiegħu, jew xort'oħra, li fil-fehma tal-qorti tkun biżżejjed biex turi li għandu eċċezzjonijiet prima facie, fil-liġi jew fil-fatt xi jġib kontra l-meritu tal-azzjoni, jew xort'oħra ma jġibx fatti jew punti

ta' liġi li jistgħu jitqiesu li jkunu biżżejjed biex jagħtuh il-jedd li jopponi t-talba jew li jagħmel kontro-talba, il-qorti tiddeċiedi minnufih il-kawża, billi tilqa' t-talba tal-attur. Il-konvenut jista' jagħmel is-sottomissjonijiet tiegħu biex jattakka l-proċedimenti magħmula mill-attur bħala mhux regolari jew li ma jgħoddux għall-każ permezz ta' nota li tiġi preżentata fir-reġistru tal-qorti jew fl-udjenza.”

Kif osservat reċentement mill-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili, fis-sentenza tagħha tal-21 ta' Ġunju, 2021, fil-kawża fl-ismijiet **Vella Group Limited v.**

Louis Carabott:

“10. Il-liġi tagħti żewġ rimedji lill-imħarrek biex iwaqqaf il-proċeduri sommarji: (i) billi jqajjem permezz ta' nota li għandha tiġi ppreżentata fir-reġistru jew fl-udjenza, li l-proċedura bil-giljottina mressqa mill-attur, «mhix regolari jew ma tgħoddx għall-każ»; jew (ii) billi jgħib prova prima facie li hu għandu eċċezzjonijiet tajba x'jagħti jew kontro-talba valida xi jressaq fil-mertu (ara Carmel Cortis v. Paul Fenech, Appell Superjuri tal-11 ta' Mejju, 2015);

11. Il-konvenut huwa ħieles li jinqeda b'dawn iż-żewġ rimedji flimkien biex il-proċeduri ma jibqgħux bil-giljottina u jimxu skont il-proċedura ordinarja;

12. Jekk issir nota li l-proċedura mressqa mill-attur, «mhix regolari jew ma tgħoddx għall-każ» u din tiġi milqugħa mill-Qorti, allura ma hemmx għalfejn li dik il-Qorti tidhol fil-kwestjoni ta' jekk prima facie jidherx li l-konvenut għandu eċċezzjonijiet tajba x'jagħti jew kontro-talba valida xi jressaq fil-mertu, għax f'dak il-każ il-Qorti għandha mill-ewwel tawtorizza lill-konvenut biex jippreżenta l-eċċezzjonijiet tiegħu, kif provdut fl-artikolu 170(2) tal-Kap 12 tal-Liġijiet ta' Malta (ara inter alia Wings Couriers Ltd v. L-Avukat Dottor Leslie Cuschieri et nomine, Appell Superjuri tas-16 ta' Frar, 2014);”

17. Fil-każ in eżami, minkejja li l-konvenut appellant kien notifikat birrikors promotur flimkien mad-digriet li bih l-ewwel Qorti appuntat l-kawża għas-smiġ, b'ordni sabiex jidher f'dik il-ġurnata u jwieġeb għat-talba attriċi u l-avviż għas-smiġ tal-kawża, huwa la ressaq nota li permezz

tagħha attakka r-regolarita` tal-proċedura li ntużat mis-soċjeta` attriċi appellata, sabiex tinqata' l-kawża u lanqas ma deher fis-smiġħ mogħti mill-ewwel Qorti tal-20 ta' Ġunju, 2017, sabiex jipprova jikkonvinci lill-Qorti li huwa kellu difiża tajba sabiex jikkontrasta t-talbiet attriċi. Deher biss l-avukat sabiex jinforma lill-Qorti li l-konvenut kien jinsab imsiefer. Minkejja li l-konvenut appellant jiddeskrivi l-ewwel Qorti bħala reticjenti, jirriżulta li l-ewwel Qorti daħlet fil-mertu tal-fatt li l-konvenut kien imsiefer u meta eżaminat id-dokument esebit mid-difensur tiegħu, qieset li l-biljett tal-ajru kien inqata' mill-konvenut fit-18 ta' Mejju, 2017, jiġifieri aktar minn tliet ġimgħat wara li ġie notifikat bil-pretensjonijiet attriċi u bl-avviż tas-smiġħ tal-kawża, fil-25 ta' April, 2017!

18. Isegwi li l-konvenut kellu żmien biżżejjed sabiex jipprepara d-difiża tiegħu u jew iressaq nota fir-registru tal-Qorti dwar in-nuqqas ta' regolarita` jew nuqqas ta' applikabilita` tal-proċedura odjerna għall-każ imressaq mis-soċjeta` attriċi appellata, jew tabilħaqq kif osservat mill-istess soċjeta` attriċi appellata, jahtar mandatarju, kif għamel fil-proċeduri odjerni, sabiex jidher dak in-nhar tas-smiġħ tal-kawża u jgħarraf lill-Qorti dwar l-eċċezzjonijiet tajba li kellu xi jressaq għall-pretensjonijiet attriċi. Iżda l-konvenut appellant m'għamel xejn minn dan. Fil-fehma ta' din il-Qorti, f'ċirkostanzi bħal dawn, l-ewwel Qorti ma kellhiex triq oħra ħlief li tilqa' t-talbiet attriċi. Kien jispetta lill-konvenut appellant li jsegwi *ad unguem* ir-regoli ta' proċedura, jekk huwa għażel li jinjora li jagħmel dan,

dan għamli b'riskju tiegħu. Kwindi fin-nuqqas tal-konvenut appellant li jadotta r-rimedji li tipprovdi l-liġi proċedurali, ma jistax issa jilmonta dwar l-aġir tal-ewwel Qorti jew dwar in-nuqqas li jiġi mħares il-prinċipju ta' *audi alteram partem*, meta jirriżulta li l-konvenut ma nstemax minħabba nuqqasijiet attribwibbli lilu nnifsu. Għalhekk il-konvenut appellant ma jista' jwañhal f'ħadd aktar, ħlief fih innifsu, għall-eżitu tal-proċeduri sommarji.

19. Lanqas is-sentenzi ċitati mill-konvenut appellant fir-rikors tal-appell tiegħu, ma jistgħu jkunu ta' fejda għalih, peress li ċ-ċirkostanzi tal-każ kienu ferm differenti minn dawk tal-każ in eżami. Hekk per eżempju s-sentenza ta' **Valletta Aluminium and Wrought Iron Works Ltd. v. Carmen Grech**, li saret referenza għaliha qabel, din il-Qorti laqgħet l-appell tal-konvenuta appellanti wara li rriżultatliha li l-konvenuta kienet dehret quddiem l-ewwel Qorti u ressqet dokumenti bħala prova li *prima facie* kellha eċċezzjonijiet xi tressaq, raġuni valida a tenur tal-Artikolu 170 tal-Kap. 12, sabiex tikkontesta l-kawża. Hekk ukoll, fis-sentenza ta' din il-Qorti tal-31 ta' Jannar, 2003, fil-kawża fl-ismijiet **Joseph Grima v. Joseph Camilleri**, dik il-Qorti laqgħet it-talba tal-konvenut appellant li jingħata ċans jikkontesta l-kawża, peress li ppreżenta dokument li minnu kien jirriżulta li *prima facie* kellu raġun li jikkontesta l-kawża mressqa mill-attur appellat. Mhux l-istess jista' jingħad fil-każ in eżami. Kuntrarjament għal dak li jingħad mill-konvenut appellant, dwar is-sentenza ta' din il-Qorti tat-30 ta' Jannar, 2001, fil-kawża fl-ismijiet **Fava Woodworks Limited v.**

Carin Construction Limited, is-silta ċitata minnu ma tirriflettix ir-raġunament tal-Qorti, iżda tirreplika l-argument imressaq mis-soċjeta` konvenuta appellant li ma ntlax minn din il-Qorti. Fis-sentenza ċitata mill-konvenut appellant, tal-Bord tal-Kera tas-16 ta' Diċembru, 2015, fil-kawża fl-ismijiet **Lorenza Tonna v. Pierre Camilleri et**, l-intimat informa lill-Bord li ma setax ikun preżenti għas-seduta minħabba safar għal raġunijiet mediċi, f'dan il-każ lanqas jista' jingħad li s-safar kien għal xi raġuni simili. Isegwi li l-ewwel aggravju tal-konvenut appellant ma jimmeritax li jintlaqa' u ser jiġi miċħud.

20. Fit-tieni aggravju tiegħu, il-konvenut appellant jilmenta dwar l-inapplicabbilita` tal-proċedura sommarja speċjali għall-każ in eżami, in kwantu l-proċedura għandha tiġi adottata f'każ fejn id-debitu jkun wieħed ċert, likwidu u dovut u li l-kawża ma tkunx tista' titkompla bl-hekk imsejha giljottina, fejn jonqos wieħed minn dawn l-elementi, iżda l-kawża tiegħu l-kors naturali tagħha. F'dan il-każ jingħad mill-konvenut appellant li s-soċjeta` attriċi kienet ben konsapevoli li huwa kien qiegħed jikkontesta l-pretensjonijiet tagħha, kif jirriżulta mill-ittra uffiċjali responsiva għal dik attriċi, ippreżentata minnu, u ġgib referenza 1348/2017, fejn ċaħad il-pretensjonijiet bħala nfondati fil-fatt u fid-dritt. Itenni li dan il-fatt fih innifsu, kellu jeskludi l-proċedura sommarja speċjali, ladarba kien hemm kontestazzjoni formali tal-kreditu pretiż. Il-konvenut appellant jagħmel referenza għal ġurisprudenza f'dan is-sens ukoll. Fl-aħħar ta' dan l-

aggravju, huwa jilmenta li l-ewwel Qorti fis-sentenza tagħha straħet ukoll fuq affidavit null, li mhux redatt skont il-liġi, in kwantu dan l-affidavit huwa dikjarazzjoni ġuramentata ta' żewġ persuni flimkien.

21. Jiġi nnutat li dan l-ilment tal-konvenut appellant ma tressaqx quddiem l-ewwel Qorti, u bħala regola, huwa risaput illi din il-Qorti, bħala waħda ta' reviżjoni, ma tistax teżamina l-mertu ta' kwistjoni *noviter deductus* f'rikors tal-appell. (Ara f'dan is-sens is-sentenza ta' din il-Qorti tas-27 ta' Jannar, 2021, fil-kawża fl-ismijiet **Alfred Spiteri et v. Joseph Cutajar et**). F'dan ir-rigward, għalhekk, dan it-tieni aggravju jista' titqies li qiegħed iqanqal kwistjoni *noviter* li ma ssemmietx jew kienet dibattuta fl-ewwel istanza. Fi kwalunkwe każ, huwa ritenut li l-konvenut appellant kellu rimedju quddiem l-ewwel Qorti, kif hawn qabel spjegat fil-paragrafi 16 sa 18 ta' din is-sentenza, fis-sens li la tressqet nota fir-reġistru u lanqas waqt l-udjenza quddiem l-ewwel Qorti ma jirriżulta li ġie sollevat mid-difensur tal-konvenut appellant li "*l-proċedura bil-giljottina mressqa mill-attur, mhix regolari jew ma tgħoddx għall-każ*" kif issa qiegħed jikkontendi l-appellant. Anzi minn verifiki li għamlet din il-Qorti rriżulta li, l-att ġudizzjarju 1348/2017 ġie ppreżentat mill-konvenut appellant fis-6 ta' April, 2017 u notifikat lis-soċjeta` attriċi appellata fil-11 ta' April, 2017. Isegwi li meta l-istess appellata ppreżentat ir-rikors promotur tagħha, tabilhaqq kienet qegħda tgħid sewwa fid-dikjarazzjoni tagħha li "*l-intimat m'għandux eċċezzjonijiet xi jressaq kontra t-talba attriċi*", peress li sa dak

I-istadju hija ma kenitx edotta mill-kontestazzjoni. Filwaqt li l-appellata ottemperat ruġha mal-provvediment tal-liġi, mhux l-istess jista' jingħad mill-appellant, li naqas li jippreżenta nota fir-reġistru jew permezz tal-avukat tiegħu waqt l-udjenza quddiem l-ewwel Qorti sabiex jgħarrafha bil-kontestazzjoni dwar l-applikabilità tal-proċeduri sommarji għall-każ in eżami.

22. Kwindi apparti li l-konvenut appellant naqas milli jagħmel użu mir-rimedju li tagħtih il-liġi, qiegħed iqajjem għall-ewwel darba quddiem din il-Qorti raġunijiet għala l-kawża ma kellhiex tiġi deċiża bil-giljottina. Ladarba l-konvenut appellant ma mexiex mar-rimedju li tipprovdi l-liġi, ma setax jippretendi li l-ewwel Qorti tiegħu qies ta' affarijiet li ma jirriżultawx mill-atti tal-kawża (*quod non est in actis non est in mundo*). Inoltre, kif ingħad minn din il-Qorti fis-sentenza tagħha tas-7 ta' Ottubru, 1997, fil-kawża fl-ismijiet **John Ripard et noe v. Eliseo Muscat pro et noe**:

“ghandu jkun car ukoll illi qorti ta' revizjoni ma tiddisturbax mingħajr raġuni gravi l-apprezzament li tkun għamlet l-Ewwel Qorti tal-punti ta' fatt u ta' dritt illi javvanza l-konvenut bhala li jintitolawh li jopponi t-talbiet attrici jew li jipprezenta kontro talba għalihom.

Altrimenti l-istitut kollu tal-procedura specjali sommarja jigi znaturat u jintilef il-vantagg ta' mezz tant utili u effikaci kif kreditur jista jigi sodisfatt mill-kreditu tiegħu bla dewmien zejjed fil-proceduri gjudizzjarju u intralc inutili da parti tad-debitur konvenut”.

Applikati l-istess prinċipji għall-każ in eżami, din il-Qorti ma tqisx li l-konvenut appellant wera raġuni tajba biżżejjed għala din il-Qorti għandha

twarrab dak deċiż mill-Qorti ta' qabilha. Lanqas ma taqbel din il-Qorti li l-affidavit li għalih tagħmel referenza l-ewwel Qorti fis-sentenza appellata, mhuwiex redatt skont il-liġi, peress li l-fatt li żewġ impjegati jikkonfermaw fatti li setgħu kienu jafu t-tnejn personalment, u jiddikjaraw dan fuq l-istess dokument, ma jagħmilx id-dokument null. Isegwi li lanqas dan it-tieni aggravju ma jimmerita li jintlaqa' u għalhekk ser jiġi miċħud ukoll.

Decide

Għar-raġunijiet hawn mogħtija, din il-Qorti tiddisponi mill-appell interpost mill-konvenut appellant, billi tiċhad l-istess u tikkonferma kemm id-digriet, kif ukoll is-sentenza tal-Prim'Awla tal-Qorti Civili, tal-20 ta' Ġunju, 2017, fil-kawża fl-ismijiet premissi fis-sħiħ.

B'dan illi, l-ispejjeż kollha tal-kawża għandhom jitħallsu mill-istess konvenut appellant.

Mark Chetcuti
Prim Imħallef

Joseph R. Micallef
Imħallef

Tonio Mallia
Imħallef

Deputat Registratur
gr